

Європейська інтеграція

Тетяна ЖЕЛЮК,
Максим САГАЙДАК

**МОДЕЛЬ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ
ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ
В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ****Резюме**

Розглянуто теоретико-правові та методологічні аспекти конвергентних засад розвитку державної служби України в контексті інтеграції до Європейського Союзу. Проведено компаративний аналіз основних моделей інтеграції, обґрунтовано адаптивно-імплементативну модель розвитку державної служби України. Визначено позитивні та негативні фактори сучасних трансформаційних процесів у розвитку державної служби, зроблено пропозиції щодо зміцнення спроможності державної служби у сфері європейської інтеграції.

Ключові слова

Європейський Союз, компаративний аналіз, адаптивно-імплементативна модель розвитку державної служби України, трансформаційні процеси, європейська інтеграція.

© Тетяна Желюк, Максим Сагайдак, 2006.

Желюк Тетяна, канд. екон. наук, доцент кафедри державного і муніципального управління Тернопільського національного економічного університету, Україна.
Сагайдак Максим, магістр державної служби, головний спеціаліст управління державної служби Головного Управління державної служби України в Тернопільській області, Україна.

Класифікація за JEL: G20, O52.

**Постановка проблеми
в загальному вигляді
та її зв'язок з важливими науковими
та практичними завданнями**

Сьогодні відносини України та Європейського Союзу є провідною складовою української зовнішньополітичної стратегії, важливою ланкою сучасної системи міжнародних відносин, зокрема її континентального (загальноєвропейського) і регіонального (центрально-східноєвропейського) сегментів. Сутність нинішнього етапу українсько-європейських відносин полягає у вирішенні адекватного алгоритму подальшої співпраці: повноцінне приєднання України до ЄС з оформленням повноправного членства; асоціативні відносини з певними обмеженнями інтеграційних спрямовань української сторони; встановлення договірних двосторонніх відносин певного типу в рамках концепції «ширшої Європи», наприклад, у форматі «особливого суспільства».

З огляду на стратегічні завдання України в зовнішньоекономічній політиці, очевидним є комплекс системних перетворень та створення реальних передумов для вступу України до Європейського Союзу. Ці перетворення, передусім, стосуються системи державного управління загалом та державної служби зокрема. В європейському законодавстві не існує однозначних та жорстких норм, які визначають модель державного управління, що має бути запроваджена країнами, які прагнуть стати членом ЄС, однак є загальноприйняті принципи адміністративної моделі управління: надійності, прогнозованості, відкритості, прозорості, відповідальності, результативності та ефективності надання державних послуг. Тому інтеграція України в системі державної служби повинна проходити з дотриманням цих принципів, а це, у свою чергу, вимагає вирішення цілої низки проблем: розмежування політичних і адміністративних посад; підвищення ефективності системи управління державною службою; вдосконалення механізму проходження державної служби, паспортизації функцій державних службовців; впровадження ефективної системи оцінювання та стимулювання роботи державних службовців; удосконалення системи оплати праці державних службовців; регламентації порядку надання державних послуг; нормативного врегулювання вимог професійної етики державних службовців; системи добору, призначення на посади, просування по службі, ротації державних службовців та їх професійного навчання.

Аналіз останніх досліджень, публікацій та виділення невирішених проблем

На державному рівні розроблено низку нормативно-правових актів та програм, спрямованих на забезпечення розвитку національної системи державної служби в системі інтеграції України до ЄС: Послання Президента України «Європейський вибір. Концептуальні засади стратегії економічного і соціального розвитку України на 2002–2011 р.», Указ Президента України «Про концепцію адаптації інституту державної служби в Україні до стандартів Європейського Союзу» та «Про концепцію розвитку законодавства про державну службу в Україні», Програма розвитку державної служби на 2005–2010 рр., «План дій Україна – ЄС на 2005–2007 рр.». Вони спрямовані на створення організаційно-правового підґрунтя для конвергенції механізмів проходження державної служби України до європейських стандартів.

Сучасну парадигму євроінтеграційного вектору розвитку державної служби України відображено в науково-методичних та практичних виданнях Головного Управління державної служби України, в публікаціях В. Бакуменка, Р. Войтович, С. Дубенко, І. Кравченко, В. Князєва, Т. Мотренка, О. Оболенського, І. Надольного, Н. Нижник, М. Лахижої, Г. Лелікова, С. Озірської, В. Табачника, Ю. Полянського.

Результати досліджень можна згрупувати у такі блоки:

- інституційне забезпечення трансформаційних процесів у державній службі, вдосконалення механізмів реалізації європейської політики України [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7];
- оптимізація механізмів налагодження міжнародної співпраці в системі державного управління [9, 10];
- обґрунтування адаптації інституції державної служби до державно-управлінської практики в умовах глобалізації з використанням глобалізаційних критеріїв професіоналізму, що мають транснаціональний характер [8];
- розробка механізмів оцінки якості управлінської діяльності з використанням вимог ЄС [9, 11, 12].

Віддаючи належне працям цих науковців, варто відзначити, що питання розробки оптимальної моделі інтеграції державної служби України до стандартів ЄС з максимально уніфікованим до умов національного середовища інсталяційним механізмом не знайшло систематизованого наукового викладу, а тому є актуальним і становить як науковий, так і практичний інтерес.

Постановка завдання дослідження

З огляду на вищесказане, вважаємо за доцільне в рамках цієї статті обґрунтувати оптимальну модель інтеграції України в системі державної служби, визначити організаційно-методичні засади конвергенції державної служби до стандартів ЄС, запропонувати методику моніторингу рівня адаптації вітчизняної моделі державної служби до норм і стандартів ЄС.

Виклад основного матеріалу

Передумови розвитку державної служби в контексті євроінтеграційних процесів можна виділити у дві групи:

- ендогенні, які характеризуються ступенем і глибиною реформ та перетворень; відображають еволюційні передумови розвитку державної служби; оцінюють готовність державної служби до реформування та інтеграції;
- екзогенні (зовнішні) умови, пов'язані з глобалізаційними процесами формування інтеграційних утворень, що стосуються структури державної служби в контексті структурної інтеграції. До них відносять:

1) екзогенно-об'єктивні передумови, які характеризуються незалежним розвитком зовнішнього середовища відповідної структурної площини;

2) екзогенно-суб'єктивні передумови, які виражають «волю» країн-членів ЄС до інтеграції у структурну площину України.

Основними екзогенно-суб'єктивними факторами, за допомогою яких набувають сили екзогенно-об'єктивні складові в галузі державної служби та державного управління, виступають:

1) європейський вектор направленості структурної інтеграції України;

2) проведення адміністративної реформи;

3) готовність впровадження європейських норм та стандартів оцінки сфери державного управління;

4) високі інтегровані показники якості роботи органів влади, на кшталт індикатора Кауфмана-Краая, який включає 6 показників: підзвітність, політична стабільність, відсутність насилля, ефективність уряду, якість регуляторного середовища, верховенство закону і контроль над корупцією.

Як екзогенно-об'єктивні, так і екзогенно-суб'єктивні передумови розвитку державної служби характеризуються власними особливостями, актуальністю та значенням, проте їх поєднання дає змогу:

- 1) показати рівень розвитку систем державної служби ЄС;
- 2) спрогнозувати очікуваний результат від інтеграції державної служби України до стандартів ЄС;
- 3) максимально аналізувати засоби та механізми процесу структурної інтеграції у сфері державної служби;
- 4) виокремлювати показники, що характеризують інституційне забезпечення інтеграції державної служби до ЄС (критерії номінальної конвергенції);
- 5) визначити інтеграційний потенціал України в системі державної служби;
- 6) забезпечити поетапність реформування у сфері державної служби на базі європейських стандартів;
- 7) запропонувати власний шлях реформування державної служби України з прерогативою об'єктивних історичних, управлінських, національних, ментальних особливостей нашої країни, в структурі європейського інтеграційного регіону.

Умовно інтеграційно-структурну конвергенцію можна класифікувати за такими видами:

- 1) інтелектуальна (теоретико-категоріальна детермінація елементів та зв'язків між ними);
- 2) організаційна (методологічно-програмний механізм інсталяції процесів та явищ);
- 3) інституційна (інституціоналізація відповідних повноважних та робочих органів).

Конвергенція розвитку державної служби до стандартів ЄС включає сукупність принципів, підходів, моделей, в основу яких покладено:

- рівень розвитку системи державної служби і державного управління;
- прогнозованість процесів розвитку державної служби;
- історичні та національні особливості;
- еволюційність і гармонійність подальшого розвитку;
- рівень і глибина поглинання, інтерпретації та асиміляції;
- відповідність методології поставленим завданням реформування державної служби тощо.

У теорії і практиці інтеграційних процесів відомо багато моделей та способів інтеграції. Ця множина обумовлена диференціацією завдань, швидкістю отримання результатів, національними особливостями реципієнтів та іншими причинами, та вона не є кінцевою, оскільки процеси глобалізації та регіоналізації світового господарства вимагають пошуку дедалі нових форм і методів. З огляду на це, науковий інтерес становлять моделі багатовекторності, концентричних кіл, вирівнювання.

Використаємо ці моделі для оцінки інтеграції України в системі державної служби.

1. *Модель концентричних кіл.* У межах даного міжнаціонального простору виділяються певні кола з посиленою активністю у розвитку державної служби та управління. У межах цієї субактивності і починають проявлятися тенденції до інтеграції активних кіл у межах власної спеціалізації. Ця модель є абсолютно непринятною для державної служби України, оскільки державна служба сама перебуває на стадії розвитку, не проявляє субактивності, не має інноваційних інструментів для того, щоб запропонувати потенційним партнерам, і не виділяється у концентричне коло.

2. *Модель багатовекторності* передбачає надмірну і багатовекторну активність інституційних одиниць державного управління за окремими напрямками реформування. Дана модель є також непринятною, оскільки передбачає диверсифікацію векторів співробітництва в глобальному просторі, а це призводить до деконцентрації та неврегульованості.

3. *Модель регіонального вирівнювання*, за якої державами-донорами з активною позицією у міжнаціональному просторі надається активна допомога з метою гармонізації норм та стандартів у галузі державної служби країни-реципієнта. Такий підхід супроводжується підписанням низки документів, меморандумів про співробітництво і передбачає залучення фахівців, експертів у сфері державного управління, адміністративного права, адміністративного аудиту Європейської Комісії, Світового банку, SIDA та DFID. А це для розвитку національної моделі державної служби є необхідним і своєчасним.

Серед методів та методик інтегрування управлінських структур, елементами яких є національні державні служби, в науковій літературі виділяють [10]:

1. *Копіювання.* Передбачає точну інсталяцію обраного механізму без корекції на національні особливості та національну систему управління, що є неприйнятним для національної моделі державної служби.

2. *Метод впровадження власної моделі.* Передбачає пошук та розробку автентичних та власних стандартів та моделей управлінської системи. Цей метод для державної служби є неприйнятним, оскільки модель державної служби України перебуває у перехідному стані та потребує реформації на основі вже апробованих часом та історією системах і стандартах.

3. **Адаптацію.** Передбачає своєрідне наближення до правового, організаційного, функціонального механізмів державної служби європейських країн. Цей підхід узятो за основу в Концепції адаптації інституту державної служби в Україні до стандартів Європейського Союзу, згідно з якою модель адаптації реалізується за такими пріоритетними напрямками:

- вдосконалення правових засад функціонування державної служби;
- реформування системи оплати праці державних службовців;
- встановлення порядку надання державних послуг;
- вдосконалення нормативного регулювання вимог професійної етики державних службовців;
- вдосконалення та підвищення ефективності управління державною службою;
- професіоналізація державної служби.

Опираючись на ідею адаптації, для України доцільно використати адаптивно-імплементаційну модель розвитку та реформування державної служби, яка повинна передбачати не лише наближення до норм та стандартів Європейського Союзу, а й їх безпосереднє використання у функціональному механізмі державної служби (див. рис. 1).

Потенційними перевагами, які отримає Україна у результаті реалізації цієї моделі, є:

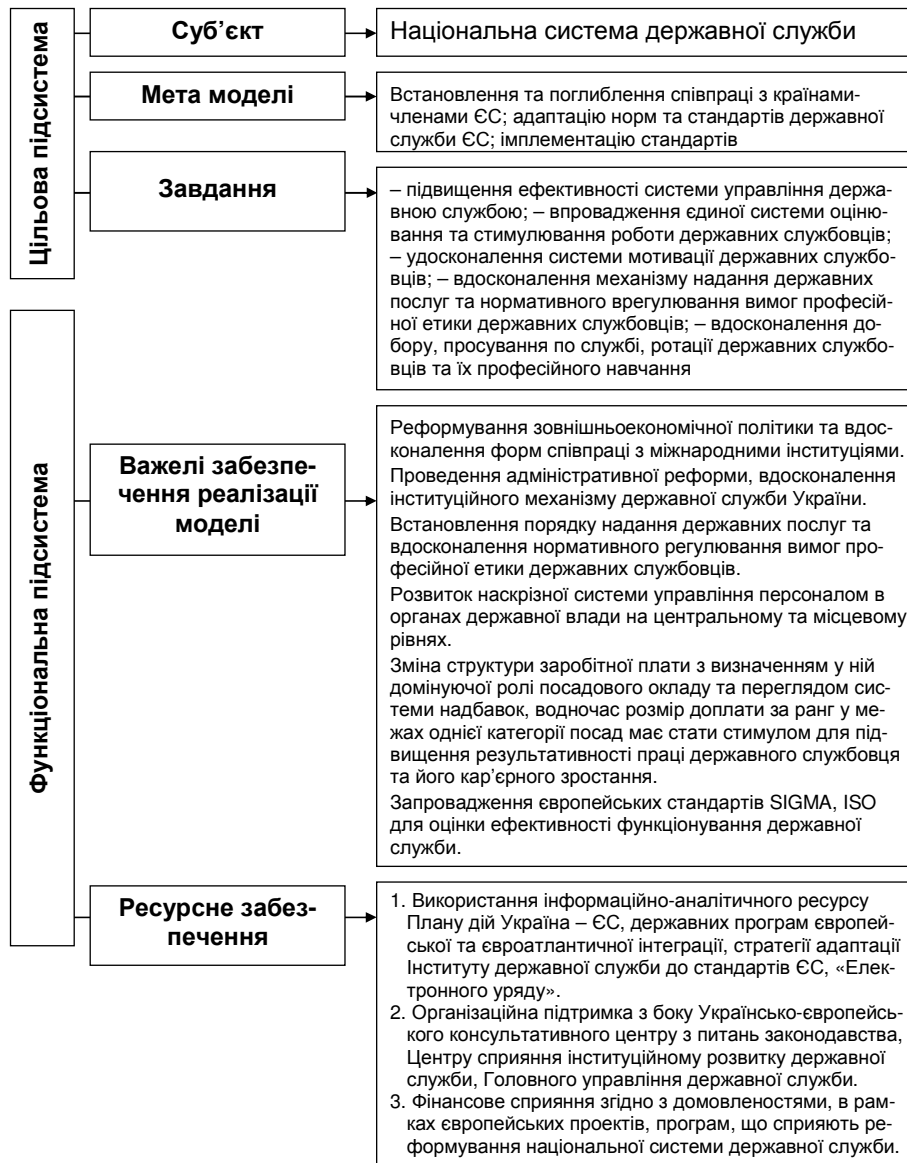
- по-перше, впровадження кращих практик державного управління країн-членів ЄС;
- по-друге, використання європейської системи адміністративного моніторингу для оцінки якості надання управлінських послуг в системі державної служби;
- по-третє, розробка і впровадження адаптованого законодавства, необхідного, зокрема, для виконання «Плану дій Україна – ЄС» і виходу України на європейські ринки;
- по-четверте, налагодження стосунків через систему «Електронного уряду» з фахівцями у галузі державної служби, можливість реального впливу на рівні особистих робочих контактів на формування кращого ставлення ЄС до України, та, по великому рахунку, європейської політики стосовно нас.

Ця модель повинна включати такі блоки:

- 1) встановлення та поглиблення співпраці з країнами-членами ЄС;
- 2) адаптацію норм та стандартів державної служби ЄС;
- 3) імплементацію стандартів.

Рисунок 1.

Концептуальні основи адаптивно-імплементаційної моделі державної служби України

Проаналізуємо детальніше особливості реалізації цих етапів.

1. **Встановлення та поглиблення співпраці.** На цьому етапі відбувається пошук потенційних партнерів (країн-донорів) з уже встановленою системою стандартів та норм, які є об'єктом майбутньої поглибленої співпраці. Проходять двосторонні зустрічі, робочі візити. Розробляються та впроваджуються спільні проекти з «паралелізації» управлінських структур та систем. Яскравими прикладом цих процесів щодо співпраці України з іншими членами ЄС є наступні програмові документи.

1) **Програма Tacis**, яка в системі державної служби сприяє демократизації управлінської діяльності.

2) **Програма Twinning**, спрямована на підтримку посилення інституційної спроможності державної служби в Україні, налагодження співпраці між органами влади держав – членів ЄС та України. Координатором реалізації проекту з української сторони є Центр сприяння інституційному розвитку державної служби.

3) **Програма SIGMA**, яка оцінює ефективність реформ та надає допомогу в їх плануванні відповідно до показників кращої європейської практики існуючого законодавства; забезпечує проведення оцінки державного управління та державної служби за базовими показниками SIGMA у восьми пріоритетних сферах: планування та впровадження реформ; зовнішній аудит; фінансовий контроль; державна служба, правова реформа та юстиція; розробка політики прийняття та впровадження управлінських рішень; регуляторна політика; управління державними видатками; державні закупівлі.

4) **Програма TAIEХ** технічної допомоги, консультування, обміну інформацією;

5) **Європейська інноваційна програма науково-технічного співробітництва EUREKA**, повноправним членом якої Україна стала 9 червня 2005 р. на XXII сесії Міністерській конференції Європейського Союзу. Сьогодні в рамках цієї програми в Україні реалізуються регуляторні, парасолькові, кластерні проекти, і вона на даний час є унікальним інноваційним аналітичним ресурсом для державної служби України.

6) **Проект Україна - Польща «Демократія, ефективність, розвиток»**, у рамках якого в областях створюються центри якісного надання адміністративних послуг, завданнями яких є зменшення негативних проявів бюрократизму в органах державної влади, розповсюдження інформації про діяльність облдержадміністрації, спрямованої на відкритість та максимальне задоволення потреб місцевої громади. Позитивним є досвід Польщі щодо впровадження концепції Приязної адміністрації, яка має назву етичного управління. Така філософія експонує, насамперед, потребу відбудови суспільних зв'язків, посилення професіоналізму, незаангажованості та політичної нейтральності державних службовців.

2. Адаптація вітчизняних норм до стандартів державної служби ЄС.

Це поступове інституційне перетворення запропонованих стандартів державної служби чи окремих структур із корекцією на національні особливості та структуру управління з її традиціями. Прикладом цього є адаптація міжнародних стандартів якості та послуг у сферу якості управлінських послуг ISO та TQM та підготовка Концепції надання адміністративних послуг, програми «Настанова з якості» з рекомендаціями та відповідною нормативно-правовою базою, що визначає основні напрями запровадження європейських стандартів у наданні управлінських послуг в Україні. Стандарт ДСТУ ISO 9001-2001 містить загальновизнані міжнародні вимоги до системи управління якістю, виконання яких має забезпечити впевненість у тому, що споживачі стабільно отримуватимуть лише якісні послуги. Ці вимоги поширюються на такі види діяльності:

- цикл управління (визначення політики та цілей, розробка стратегічних і оперативних планів для досягнення цілей, проведення моніторингу та аналізу діяльності, прийняття та контроль рішень за підсумками моніторингу);
- надання послуг органами виконавчої влади (розробка нормативних актів, відповіді на звернення, тощо; також сюди відноситься вивчення очікувань споживачів щодо послуг та їх інформування);
- забезпечення ресурсами (персонал, інфраструктура, інформаційні ресурси).

Побудова системи управління якістю в органах державної влади на зразок європейських вимог забезпечить:

- 1) підвищення якості управлінських послуг, забезпечення їх стабільності для споживачів;
- 2) зменшення неефективних витрат бюджетних коштів, усунення робіт, що не створюють цінностей;
- 3) підвищення прозорості діяльності державної служби;
- 4) спрощення роботи персоналу органів виконавчої влади за рахунок кращої організації та розподілу відповідальності;
- 5) поліпшення гнучкості та керованості інститутів державної служби, можливості його спрямування на нові пріоритети та завдання
- 6) зменшення кількості помилок, внутрішніх конфліктів, скарг споживачів.

3. Імплементация стандартів.

Імплементация передбачає поступове, поетапне включення вже адаптованих норм відповідного стандарту чи моделі у національну систему дер-

жавної служби. При цьому повинні бути вже визначені терміни, межі та глибина імплементації. Даний етап – найвідповідальніший у адаптивно-імплементаційній моделі. Він характеризується наступними показниками: глибиною адаптації стандарту; ступенем автентизації та асиміляції; готовністю та спроможністю адаптаційного середовища чи системи; часовими лагами; прогнозованим ступенем віддачі.

Для впровадження цього етапу може розроблятися низка спеціальних програм і тренінгів, щоб забезпечити якомога швидший та безболісний перехід управлінського середовища на норми конкретного стандарту.

Для того щоб підтримати євроінтеграційні прагнення України, Європейська Комісія підтримала ідею проведення в Україні щорічної оцінки ефективності державного управління та державної служби на зразок тієї, що проводиться для країн-кандидатів у членство в ЄС. Ця ефективність оцінюється з точки зору таких горизонтальних систем, які характеризують ступінь інституційних трансформацій [14]:

- 1) системи планування та координації державної політики;
- 2) розвиток державної служби;
- 3) зовнішній аудит;
- 4) внутрішній фінансовий контроль;
- 5) управління видатками державного бюджету;
- 6) ефективність державних закупівель;

7) загальні рамки адміністративного законодавства, які відображають інституційні зміни державного управління: реформування функцій та структури; вдосконалення стандартів і процедур; забезпечення розвитку нових умінь і навичок персоналу.

Адаптивно-імплементаційна модель дасть змогу оздоровити систему державного управління, гармонізує організаційний механізм державної служби України з нормами та стандартами ЄС.

Встановивши оптимальну модель інтеграції державної служби у системі Україна – ЄС, варто зупинитися на критеріях ефективності обраної інтеграційної моделі.

Обрана інтеграційна модель має відповідати:

- 1) загальнодержавному вектору запланованої співпраці;
- 2) меті та очікуваним результатам;
- 3) готовності внутрішньо-структурних перетворень;
- 4) структуризації суб'єкта й об'єкта управління та зв'язків між ними.

Повинна забезпечити:

- 1) чіткі та якісні перетворення;
- 2) внутрішньоструктурну реорганізацію;
- 3) зменшення розриву між суб'єктом і об'єктом управління;
- 4) лібералізацію та гуманізацію структури державної служби;
- 5) менеджерізацію та маркетингізацію державних послуг;
- 6) перехід на єдині галузеві стандарти;
- 7) стабільний та паралельний розвиток структури державної служби в розрізі інтеграційної площини.

Наведені критерії дають змогу аналізувати обрану інтеграційну модель з боку глибини, якості, фактурності, доцільності, гомогенності, еластичності, інсталяційної спроможності, реорганізаційного потенціалу, відповідності методів та методик поставленим завданням.

Оцінка державної служби за показниками OECD/SIGMA, проведена за фінансової підтримки Шведського агентства міжнародного розвитку (SIDA) та Міністерства міжнародного розвитку Великобританії (DfID) за перше півріччя 2006 р., дала змогу виділити системні проблеми державної служби з точки зору основних принципів адміністративного права, що є спільними для всіх членів, незалежно від особливостей їх національних систем. Ключовими для державної служби нині є п'ять пріоритетних проблем:

1. Врегулювання правового статусу державної служби.
2. Реформування системи оплати праці державних службовців.
3. Встановлення чіткого законодавчого регулювання адміністративних процедур і професійної етики державних службовців.
4. Створення ефективної системи управління державною службою.
5. Належне інституційне забезпечення процесу європейської інтеграції з боку державної служби.

Технологія вирішення цих проблем має конвергувати до технології реалізації пріоритетів розвитку державної служби та державного управління, яка застосовується у країнах-кандидатах до вступу в ЄС:

- по-перше, це обґрунтування пріоритету (пояснення проблеми в контексті теперішнього/поточного стану);
- по-друге, визначення першочергових завдань, виконання яких необхідне для реалізації цього пріоритету;
- по-третє, планування необхідних інституційних змін.

Принципами розвитку адаптивно-імплементаційної моделі державної служби можна вважати:

- конституційність і законність регулювання діяльності державних органів та державних службовців, їх взаємодії з інституціями громадянського суспільства;
- високу професійність, демократичність та прозорість системи державної служби, процедур прийняття рішень органами державної влади, забезпечення участі громадян у процесі підготовки таких рішень, об'єктивне та оперативне інформування громадськості про діяльність державних органів та їх посадових осіб;
- неухильне дотримання державними службовцями вимог законодавства, етичних норм і правил поведінки, насамперед щодо недопущення проявів корупції та зловживання службовим становищем, конфлікту матеріальних та інших особистих інтересів;
- патріотичність, самовіддане служіння Українському народові, політична нейтральність державних службовців, чітке розмежування політичних та адміністративних посад, повноважень і відповідальності осіб, які їх обіймають;
- стабільність державної служби, надійна захищеність державних службовців від політичного чи іншого незаконного втручання у виконання ними службових обов'язків, належна матеріальна та інша забезпеченість.

Моніторинг адаптивно-імплементаційних процесів державної служби України доцільно, на нашу думку, проводити з точки зору наступних показників: інституційного, функціонального, комунікаційного.

1. *Інституційний показник*, характеризується створенням необхідного правового та організаційного підґрунтя для інтегрування та розвитку державної служби. Цей показник відносно національної площини має певні особливості: при одночасному бажанні інтегруватися маємо неспроможність національної системи державної служби поглинути позитивний досвід державної служби країн ЄС через недосягнення показників структурної номінальної конвергенції, відносну неготовність інсталяційного простору. Йдеться не про відсутність певних інституцій чи явищ у національній системі державної служби, а про їх викривленість, підміну інституціями на порядок нижче. Яскравим прикладом цього виступає рівень якості управлінських послуг, який вимірюється не категоріями необхідності, економічної, соціальної ефективності, а критеріями кількості.

2. *Функціональний показник*. Вагомого значення набуває не лише інституційне становлення системи національної державної служби, а й її функціональне спрямування. Адже наближення до європейського адміністративного простору – це не просто копіювання європейських стандартів, а до-

сягнення в механізмі надання управлінських послуг європейської якості життя громадян України.

3. *Показник комунікативної взаємодії*, який характеризується інтенсивністю співпраці окремих інституційних структур, ефективністю взаємодії в рамках підписаних меморандумів, співробітництвом у процесі реалізації спільних проєктів розвитку національної системи державної служби, налагодженою системою електронного урядування.

Розвитку державної служби у сфері інтеграції України до ЄС сприяє нині програмно-планова робота Головного управління державної служби. Так, Управлінням державної служби Головного управління державної служби України розроблено План пілотного проєкту «Розвиток спроможності державної служби у сфері європейської інтеграції», який передбачає створення дієвого інсталяційного простору для інтеграції України до ЄС в системі державної служби (див. рис. 2). Згідно з цим планом, нині в регіонах України за ініціативою Управління державної служби проводиться вивчення іноземного досвіду реформування державної служби з позицій його адаптації до регіональних умов. Проєкт передбачає роботу з працівниками органів влади у формі лекцій, методичних розробок семінарів, а також проведення моніторингу громадської думки, круглих столів, громадських слухань. Моніторинг зробленого в рамках цього проєкту свідчить про те, що державний сектор областей потребує подальшого та динамічнішого розвитку в контексті європейського спрямування.

Назріла нагальна необхідність створення спільного Координаційно-методичного центру спільних зусиль у сфері євроінтеграційного розвитку, ініціатором якого повинен стати, на нашу думку, Центр Європейської інформації.

Висновки

Подальші наукові дослідження інтеграції України до ЄС у системі державної служби повинні зосереджуватися на механізмах інтенсифікації двосторонніх відносин України з Євросоюзом у пріоритетних сферах загальноєвропейської інтеграції, створення внутрішніх організаційних передумов набуття Україною членства в ЄС, побудови в Україні демократичних політичних інституцій, становлення політичної нації, формування політичної еліти, розвитку громадянського суспільства в контексті загальноєвропейських процесів. Аналіз та інституціоналізація цих процесів дасть змогу систематизувати та класифікувати внутрішні процеси, пов'язані з адаптацією системи державного управління до стандартів ЄС, прогнозувати напрям парадигми розвитку національної системи державної служби України.

Рисунок 2.

Структурні блоки Пілотного проекту розвитку державної служби у сфері європейської інтеграції

Пілотний проект «Розвиток спроможності державної служби у сфері європейської інтеграції»

I. МОНИТОРИНГ ПРАВОВОЇ БАЗИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ СУБ'ЄКТІВ РОБОТИ У СФЕРІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

I.1. Моніторинг правової бази

- ⇒ Моніторинг правової бази роботи держслужб у сфері європейської інтеграції
- ⇒ Моніторинг документального забезпечення заходів з питань євроінтеграції на рівні областей

I.2. Визначення суб'єктів реалізації пілотного проекту у сфері євроінтеграції

- ⇒ Визначення суб'єктів пілотного проекту серед державних служб
- ⇒ Визначення суб'єктів пілотного проекту серед органів самоврядування
- ⇒ Визначення суб'єктів пілотного проекту серед неурядових організацій
- ⇒ Аналіз роботи ЗМІ з питань інформування громадськості про ЄС та євроінтеграцію України
- ⇒ Визначення координатора проекту
- ⇒ Виявлення українських та зарубіжних неурядових організацій, які ведуть роботу зі сприяння євроінтеграції та встановлення з ними партнерських стосунків

II. АНАЛІЗ ПЕРСПЕКТИВ ТА ІНСТРУМЕНТАРІЮ РОЗВИТКУ СПРОМОЖНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ У СФЕРІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

- ⇒ Визначення рівня потреб кадрового забезпечення органів виконавчої влади на регіональному рівні та органів місцевого самоврядування фахівцями з питань європейської та євроатлантичної інтеграції
- ⇒ Надання пропозицій щодо підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців з питань європейської та євроатлантичної інтеграції на базі Національної академії державного управління при Президенті України
- ⇒ Проведення моніторингу підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців органів виконавчої влади області та органів місцевого самоврядування області з питань європейської та євроатлантичної інтеграції
- ⇒ Аналіз наукових досліджень з питань євроінтеграції
- ⇒ Аналіз стану висвітлення проблем, пов'язаних із втіленням Європейського досвіду в ЗМІ області
- ⇒ Зміцнення партнерських стосунків з країнами членами ЄС

III. ВИВЧЕННЯ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ

III.1. Підготовка методичних матеріалів

- ⇒ Підготовка методичних матеріалів на тему «Євроінтеграція України»
- ⇒ Підготовка методичних матеріалів для начальників управлінь і відділів облдержадміністрації з питань євроінтеграції
- ⇒ Поширення досвіду запровадження у зміст загальної середньої освіти питань, пов'язаних зі створенням і діяльністю ЄС, європейською інтеграцією України шляхом впровадження факультативних курсів «Європейські студії»
- ⇒ Постійна робота з Інтернет-сайтами та підготовка на їх базі тематичної інформації

Література

1. Указ Президента України від 5 березня 2004 року № 278/2004 «Про концепцію адаптації інституту державної служби в Україні до стандартів Європейського Союзу».
2. Указ Президента України від 14 березня 2005 року «Про засади реформування системи центральних органів виконавчої влади» від 15 квітня 2005 року № 658.
3. Указ Президента України від 20 лютого 2006 року № 140/2006 «Про концепцію розвитку законодавства про державну службу в Україні».
4. Указ Президента України від 20.01.2006 р. № 39/2006 «Про План заходів із виконання обов'язків і зобов'язань України, що впливають з її членства в Раді Європи».
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 8 червня 2004 року № 746 «Про затвердження Програми розвитку державної служби на 2005–2010 роки».
6. Постанова Кабінету Міністрів України № 90-р від 15.02.2006 р. «Про затвердження Концепції розвитку системи надання адміністративних послуг органами виконавчої влади».
7. Постанова Кабінету Міністрів України від 11.05.2006р. № 614 «Про затвердження системи управління якістю в органах виконавчої влади».
8. Войтович Р. Особливості діяльності державних службовців в умовах глобалізації // Вісник державної служби . – № 3. – 2006. – С. 20–24.
9. Желюк Т. Л. Державна служба: Навчальний посібник. – К.: ВД «Професіонал», 2005. – 576 с. – С. 269–275.
10. Озірська С. М., Полянський Ю. Д. Системи державної служби європейських країн: Велика Британія, Російська Федерація, Україна, Французька Республіка: Науково-аналітичне дослідження. – К.: Вид-во УАДУ при Президентові України, 1999. – 168 с.
11. Лахижа М. До стандартів Європейського Союзу: іноземний досвід впровадження системи управління якістю в роботу органів влади. // Вісник державної служби. – № 3. – 2006. – С. 40–47.
12. Тимошук В. П., Кірмач А. В. Оцінка якості адміністративних послуг. – К.: Факт, 2005. – 88 с.
13. Сайт Головного управління державної служби України // www.dssu.gov.ua/document.
14. Висновки Ради ЄС: <http://ue.eu.int/presid/conclusions.htm>.